

МОВОЮ ДОКУМЕНТІВ

Володимир КРИВОШЕЯ

КОЗАЦЬКІ ВТРАТИ ЧИГИРИНСЬКОГО ПОХОДУ 1678 РОКУ

Другий чигиринський похід 1678 р. став першим у житті багатьох козаків. Саме з цього походу розпочали службу майбутній сотник волинський Петро Демиденко, майбутній значковий товариш Чернігівського полку Мартин Остапенко, Іван Бідний-Подобайло (1). Разом з тим похід був для багатьох його учасників останнім у житті.

Втрати козацького війська у чигиринському поході 1678 р. не знайшли відображення у науковій літературі. Так, В. Заруба відзначає, що “у росіян загинуло 3291 (з полоненими і тими, хто пропав безвісти) і поранено 5431 чол. Про втрати в армії Самойловича даних немає, але вони також були значними і скоріше всього адекватними російським” (2). Опираючись на ці та інші дані, А. Бульвінський, з нашої точки зору, дещо завищує втрати українсько-російського війська, доводячи їх до 20 тисяч (3).

Наведений нижче документ дозволяє зробити такі підрахунки втрат козацького війська:

	Загибло	Поранені
1. Гадяцький полк	1544	240
2. Лубенський полк	454 200	270
3. Ніжинський полк	429	242
4. Чернігівський полк	287	110
5. Миргородський полк	39 190	
6. Стародубський	224	115
7. Полтавський	129	45
8. Переяславський полк	81	50
<hr/>		
Всього	3187 390	1072

Втрати охотницьких полків

	Загибло	Поранені
1. Полк Кожуховського	110 174	71
2. Полк Іванії	230	60

3. Полк Ребриковського	196	67
4. Полк Герасимів	98	53
<hr/>		
Всього:	634 174	251

Таким чином загальні втрати козацького війська склали 4385 чоловік. Найбільш поріділи Гадяцький (35% від загальної кількості втрат). Лубенський і Ніжинський полки.

До цього додамо, що у Чернігівському полку загинуло п'ять сотників, у Гадяцькому - полковник і три сотники, у Стародубському - полковник і три сотники. Нижче подаємо текст документа, який, як переконуємося, не був відомим дослідникам.

**Список разных чинов войска Запорожского, убитых или раненых
во время Чигиринского похода 1678 года.**

Полку Черниговского

Иван Рашевский сотник Себерезкий забитый

Казимир Паршиковский сотник Седневский забитый

Гирман сотник киселювский забитый

на того месце обраный Кодрат Бутович забитый

Василь Свириденко сотник Понурницкий забитый

Черни з атаманью куренною, з Асаулами сотенными и з хорунжими, во всех сотных того полку забито

Две сто осем десять и один, а з сотниками вищо написанными две сто осем десять и семь

того полку товариства старшого и меншого сто десять.*

Полку Нежинского

старшого и меншого товариства, забитых чтыри ста двадцеть и девять.

Ранных и альных две сти сорок и два. **

Полку Переясловского

товариства забитых осмедесят и один.

Ранных пятьдесят.

Полку Лубенского

старшого и меншого товариства, забитых чотыры ста пятьдесят и чотыры

а то опроч сотне Лукомской, которая и в Чигирине зоставая, якої певном человека двести померло

Ранных две сто и семдесят.

Полку Полтавского

Старшого и меншого товариства забитых сто двадцеть и п'ять

Ранных сорок и девят

Полку Миргородского

товариства забито тридцать и девят

Ранных сорок и два, а то опроч Готвянское которая в Чигирине зоставала, в которой сто и девят десят умерло.

Полку Гадюцького

которий в Чегирине через всю тую войну... находился.

Федор Михайлович полковник Гадюцкой забитый.

Юсько Ктиторенко сотник Зеньковской забитый.

Прокоп Бут сотник Куземинской забитый.

Грицко Проскурненко сотник Рашевской забитый, а з ними старшого и меншого товариства побитых тысяча пят сот и сорок человек.

Ранных двести и сорок.

Полку Стародубовского

Федор Лукьянович Мовчан полковник Стародубовской забитый.

сотник Шептаковский забитый.

сотник Завабельский забитый.

пехотный сотник Неделлский забитый.

А при них зо всех сотен того же Стародубовского полку товариства забито двесте и двадцать.

Ранных сто и пятнадцат.

Полку охотничього п. Ребриковского

товариства забиты сто девят десят и шест.

Ранных шестдесят и сем

Полку охотничього пехотного Герасимов

Товариства забитых девят десят и осм.

Ранных пят десят и три

Полку охотничього пехотного п. Кожуховского

В Чегринской потребе, сто сем десят и чотыры, а в Каневе сто ще десят убито.

Ранных семь десят и один.

Полку охотничього п. Иванева и Грицанового ***

Товариства двести и тридцат забитых.

Ранных шест десят.

ЦДІАУК. - Ф. 124. - Оп. 3. - Спр. 351 - Арк. 1-5 (мікрофільм).

Джерела та література, примітки:

1. Центральний державний історичний архів України у м. Києві (Далі - ЦДІАУК), Ф. 51. - Оп. 3. - Спр. 1331.-Арк. 1, 12.

2. Заруба В. Н. Украинское казачье войско в борьбе с турецко-татарской агрессией (последняя четверть XVII в). - Харьков, 1993. - С. 69.

3. Бульвінський А. Коротка порівняльна характеристика 26 найбільших битв на території України в XVII ст. // Нова політика. - 1995. - Червень-липень. - С. 58.

* Серед поранених були полковий осавул Дмитро Донець, сотник менський Федір, хорунжий Іван Якимович.

** Серед поранених був колишній сотник новомлинський Юхим Матвієнко.

*** Сотні полку Іванії мали назви: сотні Шкодина, Савицького, Миськова, Стефанова, Закодецького, Гуторава, Лькова, Грицькова, Солецькова, Канівцева, Демянова (ЦДІАУК. - Ф. 124. - Оп. 3. - Спр. 351. - Арк. 17 зв.)